

SATVERSMES TIESAS TIESNESIS

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Satversmes tiesas tiesneša

Jāņa Neimaņa

ATSEVIŠĶĀS DOMAS

lietā Nr. 2024-23-01

“Par 2024. gada 11. janvāra likuma “Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā” 12. panta, ciktāl ar to Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 10. panta otrā daļa papildināta ar 17. punktu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem”.

Nevaru pievienoties Satversmes tiesas vairākuma viedoklim par Tabakas izstrādājumu, tabakas aizstājējproduktu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 10. panta otrās daļas 17. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam.

Aizliegums smēķēt azartspēļu zālēs neierobežo azartspēļu organizētāja īpašuma tiesības. Smēķēšanas aizliegums azartspēļu zālēs nav vērsts uz komersanta īpašuma (smēķēšanai pielāgotu telpu – smēķēšanas kabīņu, kā arī ventilācijas sistēmu) izmantošanas traucēšanu. Apstrīdētā norma neregulē nedz veidu, nedz kārtību, kādā azartspēļu organizētājam jāizmanto iegādātās smēķēšanai domātās kabīnes un ventilācijas sistēmas.

Saskaņā ar iepriekš spēkā esošo regulējumu azartspēļu zālē nevarēja smēķēt, taču azartspēļu organizētājs varēja izveidot atsevišķu pielāgotu telpu smēķēšanai. Azartspēļu organizētājs bija brīvs savā izvēlē radīt īpašākus apstākļus kādai spēlētāju grupai, lai to piesaistītu. Tas nozīmē, ka šāds lēmums bija atkarīgs no komersanta izvēles un to vadīja

komerciālās biznesa intereses. Saskaņā ar apstrīdēto normu turpmāk šāda izvēle komersantam ir liegta, bet tā neliek pārtraukt vispār nodarboties ar azartspēļu organizēšanas komercdarbības veidu. Smēķēšanas aizliegums kaut kādā mērā ietekmē smēķētāja izvēli spēlēt telpās, kurās nevar vienlaikus smēķēt un spēlēt. Kā norādīts arī spriedumā, tas liek smēķētājam iziet ārā no telpām un, iespējams, spēlēšanu pārtraukt. Tas apdraud komersanta interesi, lai spēlētājs pastāvīgi spēlētu un tādējādi sniegtu komersantam peļņu. Tātad aizliegums smēķēt azartspēļu zālēs skar komersanta komercdarbības brīvību.

Komercdarbības brīvību aizsargā Satversmes 106. pants. Satversmes 106. pantā nostiprinātās nodarbošanās brīvības subjekts ir arī juridiska persona. Nodarbošanās brīvības saturā ietilpst tiesības pašam noteikt tirgū piedāvāto preču un pakalpojumu veidu un kvalitāti, un līdz ar to – izvēlēties arī potenciālo klientu loku. Šādā izpratnē smēķēšanas aizliegums ierobežo azartspēļu zāļu īpašnieku – komersantu – brīvu komercdarbību, ietekmējot pakalpojumu sniegšanas atmosfēru, klientu loku un kaut kādā mērā arī ienesīgumu. Smēķēšanas aizliegums ierobežo azartspēļu zāles organizētājam pašam noteikt, vai viņš saviem klientiem, kuri vēlas spēlēšanas pakalpojumu izmantot kopā ar smēķēšanu, ļaus smēķēt tam izveidotajās vietās vai nepieļaus to. Tādējādi tas ietekmē komersanta brīvību sniegt savus pakalpojumus smēķējošiem klientiem, jo īpaši tādiem, kas nevēlas atteikties no smēķēšanas, nepametot spēļu zāli.

Līdzīgi arī Vācijas Federālā konstitucionālā tiesa lietā par smēķēšanas ierobežojumiem restorānos un diskotēkās atzina, ka šādi ierobežojumi skar nodarbošanās brīvību un nevis īpašuma tiesības (*sk. 2008. gada 30. jūlija sprieduma lietā Nr. 1 BvR 3262/07 91. un turpm. punktus, ECLI:DE:BVerfG:2008:rs20080730.1bvr326207*)

Diemžēl, esmu jau iepriekš norādījis, ka Satversmes tiesa savā praksē neatpazīst nodarbošanās brīvības pamattiesību, aizstājot to ar normas satversmības pārbaudi pret īpašuma tiesībām, lai gan ierobežojums neskar Satversmes 105. pantu (*sk. atsevišķās domas lietās Nr. 2020-33-01 un Nr. 2022-28-03*).

Tiesnesis*

J. Neimanis

* Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.